

the small world foundation

18 - APR 2008

DERDE JAAR NIEUWSBRIEF!

Zo is de tijd weer gevlogen en heeft u de laatste nieuwsbrief van het derde jaar in handen. Veel mooie dingen hebben we voor en met de mensen van San Martin de Amacayacu bereikt door alle kleine bijdragen in de afgelopen jaren. Dit initiatief zetten we automatisch door in de vorm van de Small World Foundation, en iedereen kan ook het komende jaar gewoon lid blijven of worden, met als voordeel dat uw bijdrage nu aftrekbaar is voor de belasting!

DE BOEKHOUDING.

Mij leek dit een geschikt moment (of eigenlijk: hoog tijd!) om u weer eens op de hoogte te brengen van de boekhouding van de Small World Foundation. Dat is de laatste keer gebeurd in Nieuwsbrief 9 van oktober 2006 en even kort in Nieuwsbrief 14 van augustus 2007. Op dit moment is er in totaal 10.443 euro ontvangen en ongeveer 9.000 euro uitgegeven. De grootste kostenpost van het afgelopen jaar was het uitzetten van de grens van het voorouderlijk territorium van de gemeenschap. Bijna 6.000 euro is uitgegeven aan verf, kwasten, eten, plastic zeilen om onder te slapen, benzine en de erkenning van de vele mensen die dit onvoorstelbaar zware karwei verricht hebben, zo veel kilometers de jungle in. Dit onderdeel van het project loopt nu gelukkig op zijn einde, zodat aan andere lokale initiatieven ook nog budget toegezegd konden en kunnen worden, zoals macramé workshops, het versturen van de zonne-installatie (nog onderweg),

en het onderhoud van materialen zoals de boot en motor gesponsord door oneMen (zie foto's hieronder). Ook is er 400 euro geïnvesteerd in de aankoop van sieraden, die door verkoop in Nederland minstens 1000 euro netto winst zullen opleveren én het vragen van aandacht voor dit initiatief (zie de nieuwste modellen: www.smallworldfoundation.org). Overige kleine uitgaven zijn: relevante boeken (zoals bijvoorbeeld een samenvatting van de wetgeving voor inheemse mensen en de natuurlijke bestaansbronnen in Colombia), spijkers, bezine, post-, telefoon-, en kopieerkosten.

NATUURBESCHERMING EN DE INWONERS VAN HET BOS

Tussen alle beschrijvingen van de dagelijkse dingen en plannen van de inwoners in San Martín de Amacayacu is het misschien eens interessant om wat dieper te graven naar de achtergrond van de politiek georiënteerde activiteiten van deze inheemse gemeenschap, zoals de weg naar de erkenning van hun voorouderlijke grondgebied. Wie zijn deze inwoners, en wat is het bos dat om hen heen zo vreselijk beschermd moet worden volgens voornamelijk de normen en waarden van de Colombiaanse overheid, soms onder invloed van buitenlandse instanties en verdragen, en in de vorm het Amacayacu Nationale Natuurpark?

Inmiddels is het vast wel duidelijk dat er ooit een “ontdekking” van Amerika was door Columbus, daarna een invasie door Spanjaarden en Portugezen van het zuidelijke deel. Die hebben er onderling eens even over getafeld en besloten dat het oostelijke deel dan maar van Portugal werd (Brazilië), en de rest (wat nog niet door de Nederlanders of de Fransen was geclaimd) werd eigendom van het koninkrijk van Spanje - er werden “nieuwe” landen gevormd. Alsof er nog geen levende zielen woonden überhaupt, die in deze gebieden al eeuwen lang een eigen samenleving hadden. Voor de Europeanen, grotendeels beïnvloed door de kerk, waren de inheemse mensen gelijk aan dieren, die zo snel mogelijk katholiek moesten worden, zei de paus, en die was de baas. Niet iedereen wilde zich vrijwillig laten dopen, waardoor er een genocide onder de inheemse bevolking van heel Zuid Amerika heeft plaats gevonden. Later kwamen de *colonos* erachter dat er in de Amazone heel lucratief handel gedreven kon worden met de

grootschalige extractie van natuurlijk rubber. Tot in de jaren zestig werden hierbij de inheemse mensen als slaven gebruikt en waren de doden als gevolg hiervan weer ontelbaar groot. Weer later, in de jaren 70, werden de “*gente blanca*” oftewel witte mensen, inmiddels thuis in de Amazone, gelukkig wat humaner geworden, maar werden de dieren de pineut. De intensieve jacht op huiden van zoogdieren en reptielen zorgde in de regio voor een dramatische afname van vele diersoorten die momenteel met uitsterven worden bedreigd en met spoed moeten worden beschermd. Diezelfde *gente blanca* waren vaak ook de koeienboeren in de regio, die met een flinke investering, veelal afkomstig uit die handel in rubber en huiden, enorme privé gebieden konden kappen om deze om te toveren tot grasland (foto). Langzaam begon de

wereld zich echter bewust te worden van al deze “aanvallen” op de “natuur” in die regio en kwamen er de Nationale Natuur Parken. Door een hek om een gebied te plaatsen dacht men alle problemen opgelost te hebben. Eigenlijk was het de bedoeling dat alle inheemse gemeenschappen uit deze gebieden zouden moeten vertrekken, (maar dat lukte niet altijd, zoals in het geval van San Martín) alsof deze “natuur” niet al eeuwenlang bewoond was door mensen en misschien wel mede door de activiteiten van deze mensen de huidige biodiversiteit heeft qua planten en dieren. Ondanks al deze politieke en fysieke hervormingen in de Amazone zijn de inheemse mensen er nog steeds, maar wel veel minder in aantal, en met heel veel minder land om te bewonen. Soms zijn zij woonachtig in gebieden waar zij vele jaren geleden heen zijn gevlucht, zoals velen rond Leticia. Door alle kerk- en staatsinvloed woont men nu in vrijwel de

hele Amazone in dorpjes naar westers model, die gelegen zijn in door de staat gedefinieerd grondgebied (gemeente, provincie etc.) met elk hun eigen regels. In het geval van San Martin de Amacayacu vormt zijn huidige legale grondgebied óók een Nationaal Natuur Park met heel strenge regels, want in dit gebied moet de natuur worden beschermd. Tegen wie eigenlijk? Inmiddels zijn sommige van die eerdere *colonos* (die nu nog steeds zo genoemd worden) degenen die nu de politieke scepter zwaaien in de regio. Hun positie hebben ze niet zozeer verworven door hun capaciteiten maar meer door hun financiële macht - vaak opgedaan in het verleden door de handel in rubber, huiden, natuurlijke bestaansbronnen en land, en vaak in het heden door de handel in drugs. Dat zij het niet zo nauw nemen met de natuur was al decennia lang duidelijk. Als deze *colonos* wel met "natuurbeschermings" regels zouden komen, zouden zij gegarandeerd de slappe lach veroorzaken in hun gemeenschap omdat zij zelf, óf hun ouders, ooit de *patrones* (bazen) waren die de inheemse mensen aan het werk zetten om dieren te jagen, rubber te tappen, bomen te kappen, of cocaïne te verbouwen of te vervoeren. Men kent elkaar persoonlijk; het is ook echt een kleine wereld hier. Degenen die wél met regels komen zijn mensen van buiten de regio, bijvoorbeeld de nationale ministeries of buitenlandse instanties. Via Internationale verdragen wordt druk uitgeoefend en beslist aan welke thema's geld zal worden uitgegeven.

De inheemse mensen zijn er nog steeds, en leven vooral nog van de natuur voor hun bestaan, hoewel de inheemse mensen die dicht bij de stad wonen steeds vaker contractwerk verrichten voor de

gemeente: wegbermen maaien, vliegveld maaien, vuilnis ophalen, constructie etc. Er is zelfs een landelijk programma van de overheid genaamd "*guardabosques*" ofwel bosbeschermers. Via dit programma ontvangen de inheemse mensen (binnenkort ook die van San Martin) maandelijks geld van de regering om maar geen bos meer te kappen. Helaas is dit natuurlijk allemaal niet zo simpel in de realiteit en heeft het programma veel negatieve socio-culturele consequenties. Inmiddels is er gelukkig al veel erkenning

gewonnen voor de zaak van de inheemse mensen in Colombia - zeker in vergelijking met veel Aziatische landen -, maar er blijft nog veel te doen. Nog steeds worden veel inheemse mensen als de boosdoeners gezien als zij een stuk bos omhakken en verbranden om hun akker te maken zoals op de foto; vandaar dat "*guardabosques*" programma). Dit is een gemakkelijk aanwijsbare "oorzaak" van het feit dat het bos steeds kleiner wordt. Laatst was er nog een discussie in San Martin met de mensen van het Amacayacu Nationale Natuur Park, omdat deze vonden dat de mensen van San Martin veel te veel hout aan het kappen waren - en dat nog wel na het project in 2006 waarin zij reclameerden over zoveel illegale houtkap door externe figuren (gesponsord door het Bossen Nood Fonds)! Het leek ook zo: genoeg hout voor de bouw van 10 huisjes (zoals die op de foto boven) wat gelijk staat aan ongeveer 40 bomen. Dat lijkt dan heel veel hout op het eerste gezicht. De gemeenschap had de financiering rond kunnen krijgen voor de aluminium dakplaten en wat spijkers etc., dus de gemeenschap zou het hout leveren. Heftige discussies waren het resultaat. Maar eigenlijk: dit is *eenmalig* en genoeg voor huisvesting van 10 uitgebreide familie

voor minstens de komende 30 jaar. Bovendien worden die 40 bomen niet allemaal uit hetzelfde stuk bos gehaald en wordt een deel van dat hout gehaald uit bomen die toch op de nieuwe akkers gekapt zijn en waarschijnlijk ooit door de mensen zelf onderhouden als plantje dat op een akker begon te groeien 40 jaar geleden. (Weer de vraag tussendoor: wat is dan eigenlijk wat we verstaan onder "natuur"?). Goed, als je dit gebruik dan vergelijkt met wat er wordt gekapt voor de koeienboerderijen en wat constant uit het bos wordt gesleept vóór en dóór mensen van buiten de gemeenschap die illegaal of door politieke invloed (\$\$) zogenaamde vergunningen hebben gekregen... Het

werd een lange dag waarin de mensen van San Martín weer hun werk moesten neerleggen voor een dag om de parkmedewerkers te woord te staan om alles uit te leggen, maar uiteindelijk werd de situatie begrepen en was het weer vrede. De gemeenschappen gebruiken wel bestaansbronnen (zoals ook de bladeren voor het dak op de foto), maar zijn vaak zelf de "planters" hiervan, en dit gebeurt in relatief kleine hoeveelheden.

Natuurlijk zijn niet alle mensen in de gemeenschappen heilig; ook in San Martín niet. Er zijn altijd mensen die zich wél laten verleiden tot de illegale verkoop van bestaansbronnen zonder enige vorm van management of overleg. Dit is immers in de eerste plaats de oorzaak van het bestaan van de illegaliteit en corruptie. Daarom heeft San Martín óók intern een taak te verrichten; het zoeken van een weg naar mogelijke vormen van inkomsten of bronnen van levensonderhoud om mensen niet richting de illegaliteit te drijven. Op dit moment zijn de handwerken en toeristen de grootste bron van inkomsten. Alleen zes personen in de gemeenschap hebben een door de overheid betaalde baan als leraar of kleuter begeleider. Gelukkig wordt er in San Martín geen coca verbouwd. Dat zou een logische volgende stap zijn om geld te kunnen verdienen voor veel mensen en er moet dus hard worden gewerkt om zo'n toekomst te vermijden. En dat is precies waar de fondsen van het Nederlands Centrum voor Inheemse Volkeren voor gebruikt worden: het bereiken van interne akkoorden en externe relaties.